

REGULERING AV FISKET ETTER KOLMULE I 2025

1 SAMMENDRAG

Kolmulebestanden forvaltes av Norge, Færøyene, Island, EU og Storbritannia. Dette innebærer blant annet at partene fastsetter en totalkvote og forvaltningsplan. Basert på forvaltningsplanen anbefaler ICES at totalt uttak i 2025 ikke overstiger 1 447 054 tonn. Dette innebærer en nedgang på 5 % i forhold til anbefalt uttak i 2024. Bestanden og fisket er nå på topp da de sterke årsklassene 2020 og 2021 bidrar nå inn i den fiskbare bestanden, og det ventes en nedgang etter 2025 på grunn av svakere rekruttering. Dersom totalkvoten (TAC) blir fastsatt i tråd med ICES rådet, og Norge fastsetter sin tradisjonelle andel av TAC etter avsetning til NEAFC, vil den norske kvoten bli 349 553 tonn.

I de bilaterale forhandlingene med EU og Russland avtales det også tradisjonelt et bytte av kolmule. Kvotebyttet med Russland har tradisjonelt variert proporsjonalt med den norske kvoten. Størrelsen på et eventuelt kvotebytte med EU er ikke kjent.

Hovedsakelig pågår fisket etter kolmule av norske fartøy fra midten av februar til midten av april, med hovedområder langs kontinentalskråningen og bankene vest for De britiske øyer. Dette betyr at det primære fisket foregår i EU-sonen og internasjonalt farvann, selv om det også er noe aktivitet i Norges økonomiske sone og færøysk sone.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter kolmule i 2025 i all hovedsak reguleres tilsvarende som innværende reguleringsår.

2 FISKET ETTER KOLMULE I 2023

Norske fartøy fisket og landet i alt 390 850 tonn kolmule i 2023. Det var et fiske på over 12 084 tonn av den norske kvoten på 378 766 tonn. I 2023 fastsatte Norge en kvote på 26,245 % av TAC etter avsetning til NEAFC, i tillegg til at vi byttet til oss 74 000 tonn kolmule fra EU og byttet fra oss 23 666 tonn til Russland. Av totalkvoten kunne 224 000 tonn fiskes i EU-sonen og 50 000 tonn i færøysk sone.

Fartøy med kolmuletråltillatelse hadde i 2023 en gruppekvote på 295 414 tonn, hvorav 174 720 tonn kunne fiskes i EU-sonen og 39 000 tonn i færøysk sone.

Fartøy med nordsjøtråltillatelse og pelagisk tråltillatelse hadde i 2023 en gruppekvote på 83 322 tonn, hvorav 49 280 tonn kunne fiskes i EU-sonen og 11 000 tonn i færøysk sone.

Tabell 1: Norske områdekvoter og fangst av kolmule i 2023

Fartøygruppe	Område	Områdekvote og totalkvote (tonn)	Områdefangst og totalfangst (tonn)	Restkvote (tonn)
Kolmuletråltillatelse	NØS		1 736	
	EU-sonen	174 720	87 222	87 498
	Færøysonen	39 000	34 839	4 161
	Internasjonalt		183 229	
	UK-sonen		6	
	Totalt¹	295 414	307 032	-11 618
Nordsjøtråltillatelse og pelagisk tråltillatelse	NØS		43 302	
	EU-sonen	49 280	18 916	30 364
	Færøysonen	11 000	1 244	9 756
	Internasjonalt		20 116	
	UK-sonen			
	Totalt¹	83 322	83 578	-256
Bifangst ²	Totalt (NØS/GBR)		237	
Forskning/undervisning		30	3	27
Totalt norske fartøy		378 766	390 850	-12 084

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister per 9. oktober 2024

¹Totalkvoten for gruppen tilsvarer områdekvoten for NØS og internasjonalt farvann.

²Bifangst på 237 tonn, hvorav 236 tonn er fisket i NØS og 1 tonn i UK-sonen.

Tabell 2 viser kvoter og fangst av kolmule relatert til kvoteåret 2023. Med kvoteåret menes fangst som belastes den norske totalkvoten i 2023 angitt i reguleringsforskriften. Fisket i 2023 som er gjort på forskudd på kvoten for 2024 er ikke tatt med i tabellen, da dette skal belastes kvoteåret 2024.

Tabell 2: Norsk kvote, fangst og restkvote fordelt på grupper for kvoteåret 2023

Fartøy-grupper	Kvote 2023 (tonn)	Utdelt kvote 2023 (tonn) ¹	Kvoteår 2023 – Fangst i 2023 (tonn)				Ufisket kvote 2023 (kvotefleks) (tonn)	Justering gruppe-kvote (tonn) ¹
			Fangst i 2022 på 2023	Fangst 2023	Fiske utover fleks	Sum fangst 2023		
Kolmuletrål	295 414	291 170	5 707	282 593	1 449	289 749	2 068	-647
Pelagisk-/nordsjøtrål	83 322	82 370	1 121	79 581	50	80 752	1 685	-67
Forskning	30	30						30
Totalt	378 766	373 569	6 828	362 174	1 499	370 501	3 753	-685

Kilde: Norges Sildesalgslag per oktober 2024

¹I tillegg justeres gruppekvote i 2024 for medgått bifangst i 2023.

3 FISKET ETTER KOLMULE I 2024

3.1 KVOTESITUASJONEN I 2024

De fem kyststatene: EU, Færøyene, Island, Storbritannia og Norge, ble for 2024 enige om et totalt uttak av kolmule, men ikke om fordelingen av kvoten. Hvert land fastsatte dermed egne kvoter. Basert på den tradisjonelle norske andelen og anbefalt TAC fra ICES på 1 529 754 tonn, fastsatte Norge sin kolmulekvote til 369 530 tonn. I tillegg byttet Norge til seg 48 000 tonn kolmule fra EU, mens vi byttet vekk 26 628 tonn til Russland. Norsk totalkvote i 2024 er derfor på 390 902 tonn, omtrent 3 % opp fra fjoråret. Av dette kvantumet er 30 tonn avsatt til forskning. Bifangst av kolmule i andre fiskerier for fartøy uten kolmulekvote avregnes neste års kvote, og det er derfor ingen egen avsetning til dette.

Det norske kvotefleksibilitetsgrunnlaget er på 369 530 tonn. Dette vil si at kvoten for 2025 kan forskutteres med inntil 36 953 tonn i 2024, og at en eventuelt gjenstående kvote kan overføres til 2025, innenfor samme kvantum.

For kolmuletrålerne og pelagisk- og nordsjøtrålerne utgjør kvotefleksibiliteten henholdsvis 28 823 og 8 130 tonn.

Gjennom de bilaterale forhandlingene med EU fikk Norge adgang til å fiske 150 000 tonn av sin kvote i EU-sonen i 2024. I tillegg kan de 48 000 tonnene Norge byttet til seg fra EU fiskes i EU-sonen. Norske fartøy har dermed adgang til å fiske inntil 198 000 tonn i EU-sonen.

Norge fikk ikke adgang til å fiske i Storbritannias sone i 2024.

I de bilaterale forhandlingene med Færøyene ble det også enighet om at norske fartøy kunne fiske inntil 53 600 tonn av den norske kvoten i Færøyenes økonomiske sone.

I 2024 var det mulighet for kvotebytte av lodde i Barentshavet mot kolmule mellom to fartøy med pelagisk tråltillatelse etter konsesjonsforskriften § 2-6. Det ble meldt inn 4 bytter mellom trålere i 2024. Det vil si at det var 4 kvotebytter færre enn i fjor.

3.2 REGULERING AV FISKET I 2024

Det ble lagt til rette for fiske i januar i færøysk sone i 2024. Dette ble gjort med en fastsettelse av foreløpig kvoteenheter og delkvoteenheter. Denne muligheten ble benyttet av 3 fartøy.

Den norske kvoten er fordelt mellom fartøy med kolmuletråltillatelse og fartøy med pelagisk- eller nordsjøtråltillatelse etter fratrukk for kvantum til forskning. Fordelingen er angitt i tabell 3.

Tabell 3: Gruppekvoter 2024

Fartøygruppe	Andel (%)	Gruppekvote før trekk eller overføring (tonn)	Gruppekvote etter trekk eller overføring (tonn)
Kolmuletrål	78	288 233	304 880
Pelagisk- og nordsjøtrål	22	81 297	85 992
Totalt	100	369 530	390 872

Tabell 4 oppsummerer fangst og kvoteavregning så langt i 2024:

Tabell 4: Norske områdekvoter og fangst av kolmule i 2024

Fartøygruppe	Område	Områdekvote og totalkvote (tonn)	Områdefangst og totalfangst (tonn)	Restkvote (tonn)
Kolmuletråltillatelse	NØS		1 163	
	EU-sonen	154 440	140 655	13 785
	Færøysonen	41 808	18 620	23 188
	Internasjonalt		141 176	
	UK-sonen		1	
	Totalt¹	304 880	301 615	3 265
Nordsjøtråltillatelse og pelagisk tråltillatelse	NØS		32 145	
	EU-sonen	43 560	26 874	16 686
	Færøysonen	11 792	13 164	-1 372
	Internasjonalt		10 944	
	Totalt¹	85 992	83 128	2 864
Bifangst ²	Totalt		165	
Forskning/undervisning		30	0	30
Totalt norske fartøy		390 902	384 908	5 994

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister per 9. oktober 2024

¹ Totalkvoten for gruppen tilsvarer områdekvoten for NØS og internasjonalt farvann.

² Bifangst på 165 tonn, hvorav 163 tonn er fisket i NØS og 2 tonn i UK-sonen.

3.2.1 Fartøy med kolmuletråltillatelse

Den 1. januar ble det fastsatt foreløpige kvoter på fartøynivå i fisket etter kolmule. For kolmuletrålere ble det fastsatt en foreløpig kvoteenhet til 1 300 tonn. Det ble også fastsatt en foreløpig delkvoteenhet til 1 300 tonn i færøysk sone.

Den 23. januar ble den foreløpige kvoteenheten opphevet, og den nye kvoteenheten ble økt til 6 434 tonn. Delkvoteenhetene i EU-sonen ble satt til 3 286 tonn. Kvoteleksibilitetsgrunnlaget ble satt til 6 133 tonn.

Ved sesongstart var det 42 kolmuletråltillatelser, der samtlige av disse var aktive. Ti av disse hadde også strukturkvoter, slik at gruppen til sammen har faktorer på 46,99. Gruppen kunne fiske i Norges økonomiske sone, fiskevernsonen ved Svalbard, fiskerisonen ved Jan Mayen, i internasjonalt farvann og færøysonen.

Den 1. februar ble den foreløpige delkvoteenheten opphevet og den nye delkvoteenheten i færøysk sone ble satt til 884 tonn.

Den 8. mars ble delkvoteenheten i EU-sonen økt til 3 624 tonn.

Den 15. mars ble delkvoteenheten i EU-sonen økt til 4 324 tonn.

Den 19. mars ble delkvoteenheten i færøysk sone økt til 1 500 tonn.

Den 21. mars ble delkvoteenheten i EU-sonen økt til 6 434 tonn.

Den 4. april ble delkvoteenheten i færøysk sone opphevet.

Per 9. oktober gjenstår 3 265 tonn av gruppeknoten.

3.2.2 Fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse

Ved sesongstart var det 4 nordsjøtråltillatelser og 23 pelagisk tråltillatelse med til sammen 28 614,5 basistonn.

Den 1. januar ble det fastsatt foreløpige kvoter på fartøynivå i fisket etter kolmule. Det ble fastsatt en foreløpig kvoteenhet på 1,3, samt en foreløpig delkvoteenhet på 1,3 i færøysk sone.

Den 23. januar ble den foreløpige kvoteenheten opphevet, og den nye kvoteenheten ble satt til 2,98. Delkvoteenheten i EU-sonen ble satt til 1,52. Kvoteleksibilitetsgrunnlaget ble satt til 2,84 tonn.

Den 1. februar ble den foreløpige delkvoteenheten opphevet og den nye delkvoteenheten i færøysk sone ble satt til 0,41.

Den 20. februar ble delkvoteenheten i EU-sonen økt til 1,98.

Den 20. mars ble delkvoteenheten i EU-sonen økt til 2,98.

Den 4. april ble delkvoteenheten i færøysonen opphevet.

Per 9. oktober gjenstår 2 864 tonn av gruppeknoten.

4 BESTAND- OG KVOTESITUASJON I 2025

4.1 BESTAND OG KVOTERÅD

Basert på forvaltningsplanen vedtatt høsten 2016 anbefaler ICES at totalt uttak i 2025 ikke overstiger 1 447 054 tonn. Dette innebærer en nedgang på 5 % i forhold til anbefalt uttak i 2024. Nedgangen er hovedsakelig begrunnet med at rekrutteringen etter 2022 er relativt svakere.

Figur 1 viser middels til sterk rekruttering i perioden 2013-2016, svak rekruttering i perioden 2017-2020, etterfulgt av sterk rekruttering i 2021 og 2022 og med en svak rekruttering i 2023 og 2024. Fiskedødeligheten for bestanden overstiger F_{MSY} og F_{pa} , men er lavere enn F_{lim} . Gytebestanden er over $MSY B_{trigger}$, B_{pa} og B_{lim} .

Figur 1: Fangst- rekruttering- og bestandsutvikling 1981-2024

Kilde: ICES' kvoteråd for 2025 (whb.27.1-91214)

4.2 KVOTER

Kyststatsforhandlingene om kolmule for 2025 er i skrivende stund ikke ferdigstilte. Siden det ikke er kjent hvilken TAC kyststatene eventuelt blir enige om, samt fordelingen av denne, er det usikkerhet knyttet til den norske kvoten for 2025. I de videre beregningene tas det likevel utgangspunkt i at ICES' anbefaling tas til følge. Vi antar at avsetningen til NEAFC følger tidligere praksis, der 7,959 % av TAC settes av til NEAFC, og at Norge oppnår sin tradisjonelle andel på 26,245 % av TAC for 2025 etter avsetning til NEAFC. Dette brukes som et regneeksempel for å vise et tenkt utfall. Endelig norsk kvote i 2025 kan avvike fra det som fremkommer i regneeksempellet.

Med en TAC på 1 447 054 tonn for 2025 vil avsetningen til NEAFC bli på 115 171 tonn, og kyststatskvoten blir følgelig på 1 331 883 tonn. Den norske kyststatskvoten blir, dersom andelen fra rammeavtalen fra 2005 legges til grunn, på 349 553 tonn, en nedgang på 5,4 % sammenlignet med 2024.

I de bilaterale forhandlingene med EU og Russland avtales det også tradisjonelt et bytte av kolmule. Kvotebyttet med Russland varierer proporsjonalt med den norske kvoten. For 2025 vil regneeksempellet tilsi at det skal byttes 25 188 tonn kolmule til Russland. Størrelsen på et eventuelt kvotebytte med EU er ikke kjent, men var i fjor på 48 000 tonn; dette tallet anvendes i beregningene i tabell 5.

Tabell 5: Foreløpig regneeksempel på norsk kvote i 2025

TAC:		1 447 054
Norges kyststatsandel		349 553
I tillegg har vi kvotebytter		
Norge får:		
	EU	48 000
Norge gir:		
	Russland:	25 188
Norsk totalkvote		372 365

Norge får i henhold til regneeksemplet ovenfor en totalkvote på 372 365 tonn.

5 REGULERING AV DELTAGELSE I FISKET I 2025

Fiskeridirektøren legger til grunn at gjeldende vilkår for deltakelse videreføres i 2025. Dette innebærer at fartøyene må ha kolmuletråltillatelse, pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse for å kunne delta.

6 REGULERINGSOPPLEGGET FOR DE ENKELTE FARTØYGRUPPER I 2025

6.1 FORDELING AV NORSK TOTALKVOTE

Den norske totalkvoten har de siste årene, etter avsetninger, blitt fordelt med 78 % til kolmuletrålggruppen og 22 % til pelagisk- og nordsjøtrålergruppen. En slik fordeling av totalkvoten foreslås videreført.

Fiskeridirektøren foreslår en fordeling med 78 % til kolmuletrålerne og 22 % til fartøy med nordsjø- eller pelagisk tråltillatelse.

Fiskeridirektøren forutsetter at eventuelt over- eller underfiske utover fartøyenes kvotefleksibilitet i 2024 overføres til vedkommende gruppe i 2025, etter at Norges kvote for 2025 er fordelt.

Siden 2014 har mengden bifangst fisket innenfor 12 nautiske mil generelt vært beskjeden; på det høyeste 19 tonn i 2016, og på det laveste 2 tonn i 2021. Gjennomsnittlig bifangst har ligget på 8 tonn fra 2014 og frem til 2023, men fra 2019 til 2023 har gjennomsnittet vært lavere, med bare 3 tonn. I reguleringsmøtet høsten 2014 foreslo Fiskeridirektøren at det ikke skulle avsettes et kvantum til bifangst for 2015, men avregnes neste års kvote. Ordningen har siden vært videreført.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre ordningen med å avregne medgått bifangst for fartøy uten kolmulekvote i inneværende år på neste års kvote.

Fiskeridirektøren viser til pågående prosess med utlysning av forskningskvoter for 2025. Størrelsene på kvanta som avsettes til undervisningsordningen, forskningsformål og læringskvoter for 2025 er først kjent når endelig forskrift fastsettes rett før årsskiftet. En eventuell avsetning til forskning og undervisning vil gå til fradrag på totalkvoten. Avsetningenes størrelse utgjør en svært liten andel av totalkvotene i de enkelte fiskeriene og har derfor ingen betydning for forslaget til regulering.

På bakgrunn av regneeksempelet med en norsk totalkvote på 372 365 tonn vil dette fordeles på fartøygrupper på følgende måte (vi tar ikke hensyn til en eventuell avsetning til forskning):

Tabell 6: Fordeling av tenkt norsk kvote i 2025

Fartøygruppe	Andel (%)	Gruppekvote før trekk eller overføring (tonn)
Kolmuletrål	78	290 444
Pelagisk- og nordsjøtrål	22	81 920
Totalt	100	372 365

Ved fastsettelse av kvotefaktorer og kvoteenheter for de to gruppene vil det tas hensyn til et eventuelt over- eller underfiske utover kvotefleksibilitet, samt at det vil bli tatt høyde for medgått bifangst i 2024.

6.2 FARTØY MED KOLMULETRÅLTILLATELSE

Det er per 9. oktober 2024 totalt 42 fartøy med kolmuletråltillatelse, hvor 32 fartøy har en faktor på én, mens ti fartøy har strukturkvoter mindre eller lik én i tillegg til dette. Totalt er det 46,99 faktorer i denne gruppen.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre nøkkel for fordeling av fartøykvoter for fartøy med kolmuletråltillatelse i 2025.

Det forutsettes at det fastsettes en fartøykvote for det samlede fisket i alle områder, samt at det fastsettes en egen delkvote for fiske i EU-sonen, britisk sone og færøysk sone dersom norske fartøy gis adgang til å fiske i disse områdene.

Fiskeridirektøren legger til grunn at fisket reguleres med en tilnærmet flat regulering.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes en kvote som begrenser det enkelte fartøys samlede fiske i alle områder, og egne delkvoter som begrenser det enkelte fartøys fiske i EU-sonen, britisk sone og i færøysk sone dersom norske fartøy får en slik adgang i 2025.

6.3 PELAGISK TRÅL OG NORDSJØTRÅL

I gruppen pelagisk trål og nordsjøtrål er det per 9. oktober 2024 totalt 25 fartøy, hvorav 3 fartøy med nordsjøtråltillatelse og 22 fartøy med pelagisk tråltillatelse. Totalt er det 28 614,5 basistonn i gruppen.

Fiskeridirektøren legger til grunn samme nøkkel for fordeling av maksimalkvoter for fartøy med pelagisk tråltillatelse og for fartøy med nordsjøtråltillatelse for 2025 som inneværende år.

For fartøy med pelagisk tråltillatelse benyttes konsesjonskapasitet fastsatt i medhold av § 2-8 i forskrift om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst av 13. oktober 2006 (konsesjonsforskriften). Fiskeridirektøren forutsetter at dette ligger fast.

For fartøy med nordsjøtråltillatelse nyttes konsesjonskapasiteten på grunnlag av fartøyenes godkjente faktiske lasteromsvolum per 3. februar 2006. Fiskeridirektøren forutsetter at dette ligger fast.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes en kvote som begrenser det enkelte fartøys samlede fiske i alle områder, og egne delkvoter som begrenser det enkelte fartøys fiske i EU-sonen, britisk sone og i færøysk sone dersom norske fartøy får en slik adgang i 2025.

6.4 FORDELING MELLOM SONER

Normalt inngår Norge og EU gjensidig soneadgang i fisket etter kolmule i en bilateral soneadgangsavtale i forbindelse med kyststatsforhandlingene om kolmule. I tillegg bytter vi normalt til oss et kvantum fra EU under de bilaterale forhandlingene med EU som også har blitt fisket i EU-sonen. I 2023 og 2024 var situasjonen annerledes enn vanlig. Norge fikk tillatelse til å fiske 150 000 tonn kolmule i EU-sonen, mens EU fikk tillatelse til å fiske 10 000 tonn kolmule i Norges økonomiske sone. Norge byttet til seg et kvantum fra EU som var noe høyere enn normalt og som også kunne fiskes i EU-sonen.

Som følge av brexit har Storbritannia og EU inngått en avtale der de har fordelt andelen til EU mellom seg med 20,53 % til Storbritannia og 79,47 % til EU for 2021. Denne prosentandelen vil justeres årlig, der Storbritannia gradvis vil få en større andel.

Det ble ikke utført kvotebytter eller avtalt en- eller gjensidig soneadgang med Storbritannia for 2024.

Det er uavklart hvilke soneadganger Norge vil få for 2025. Som utgangspunkt foreslår Fiskeridirektoratet at eventuelle adganger fordeles etter samme fordelingsnøkler som totalkvoten.

Fiskeridirektøren foreslår at en eventuell adgang til å fiske etter kolmule i EU-sonen og britisk sone i 2025 fordeles, etter avsetning, med 22 % til fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse og 78 % til fartøy med kolmuletråltillatelse.

Norske fartøy har de siste årene fått adgang til å fiske kolmule i færøysk sone; i 2016 og 2017 var adgangen på inntil 34 800 tonn, 32 640 i 2018, 30 000 i 2019 og 2020, 34 800 i 2021, 31 920 i 2022, 50 000 tonn i 2023 og 53 600 tonn i 2024. Kvantumet som kan fiskes i færøyske farvann bestemmes både ut ifra adgangsdiskusjoner i kyststatsforhandlingene, samt eventuell adgang i forbindelse med bilaterale avtaler med Færøyene. Det legges til grunn at en eventuell soneadgang i 2025 fordeles som tidligere.

Fiskeridirektøren foreslår at en eventuell adgang til å fiske etter kolmule i færøysk sone i 2025, etter avsetning, fordeles med 22 % til fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse og 78 % til fartøy med kolmuletråltillatelse.

Fra 2018 til 2021 har det vært lagt til rette for et fiske i færøysonen i januar, og dette ble også gjort i 2024.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre ordningen om å tilrettelegge for et fiske i januar i færøysk sone, dersom norske fartøy gis adgang til å fiske kolmule i færøyske farvann i 2025, og at størrelsen på adgang er tilstrekkelig høy. Fiskeridirektoratet vil konferere med næringen om størrelsen på maksimalkvoten.

6.5 KVOTEFLEKSIBILITET PÅ FARTØYNIVÅ

Kvotefleksibiliteten i fisket etter kolmule beregnes som tidligere nevnt ut ifra den norske kyststatsandelen. Siden 2013 har Fiskeridirektoratet fastsatt et kvotefleksibilitetsgrunnlag som blir brukt i beregning av kvotefleksibiliteten.

Fiskeridirektøren foreslår at det for 2025 fastsettes et kvotefleksibilitetsgrunnlag i fisket etter kolmule i tråd med tidligere praksis.

7 PRØVETAKING AV INDUSTRIFANGSTER

I fisket med småmasket trål etter arter som øyepål og kolmule er det knyttet stor usikkerhet til om fangstregistreringen er korrekt ved mottak av fisk til industriformål. Fiskeridirektoratet har over tid prøvd å løse dette problemet gjennom prøvetaking ved landing. Det har imidlertid ikke lyktes å gjennomføre en troverdig kvantifisering av estimat av de kvanta bifangst som går uregistrert til oppmaling med denne tilnærmingen.

Plikten til å registrere fangst korrekt hviler på fisker og mottaker. Det er i strid med kravene i forskrift 6. mai 2014 om landings- og sluttseddel (landingsforskriften) når fisker og mottaker ikke foretar artssortering og dermed unnlater å føre sluttseddel på lovpålagt måte.

For å oppnå bedre kontroll med råstoff som høstes og landes til mel- og oljeproduksjon, og herunder også innblanding av hvitfisk, har Nærings- og fiskeridepartementet vedtatt en ny forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing. Forskriften tredde i kraft 1. januar 2024.

Hovedregelen for registrering av fangst generelt på en landings- og/eller sluttseddel er at all fisken sorteres og deretter veies på art fortløpende ved landing. Denne regelen passer som kjent ikke ved industrilandinger der fangstene ofte består av store volum blandet fangst av en rekke arter. Derfor må det i stedet benyttes systematisk prøvetaking for å bestemme fangstens arts- og størrelsessammensetning. Den nye forskriften innebærer at det tas representative prøver av alle industrifangster etter prosedyrer som sikrer at prøvene gir et tilnærmet korrekt bilde av fangstsammensetningen ved landing. Det er opprettet et uavhengig tredjeparts selskap, Fish Control AS som skal gjennomføre prøvetakingen på vegne av mottaker. Selskapet arbeider med å etablere fasiliteter og arbeidsbeskrivelser for å kunne gjennomføre prøvetakingen i henhold til forskriften. Det er forventet at Fish Control AS vil kunne etablere drift og starte opp prøvetaking av industri landinger i løpet av første kvartal 2025.

Det blir ikke et krav, som foreslått i høringsrunden, at mottaksanleggene skal ha en sorteringsmekanisme før prøvetrekkersystemet for å skille ut fisk større enn 45 cm. I stedet har Fiskeridirektoratet fått i oppdrag i bestilling fra departementet av 8. august 2023 å utrede alternative løsninger på problemet med stor fisk i enkelte industrilandinger. Fiskeridirektoratet har ikke startet opp dette arbeidet utover at det er gjort innledende vurderinger hvorvidt tilgjengelig Fangst-ID teknologi kan brukes til dette formålet.

Dette tiltaket vil bidra til et betraktelig bedre datagrunnlag for å vurdere fangstsammensetning i landinger til mel- og oljeproduksjon, sammenlignet med dagens situasjon.

8 FOREBYGGE SPRENGING AV TRÅLPOSER I FISKE ETTER KOLMULE VEST AV 4° W

Fisket etter kolmule med norske fartøy foregår i all hovedsak med pelagisk trål og i størst grad i havområdene vest av Irland og videre opp i færøysk sone. Fiskeposen utsettes ofte for stor belastning som følge av store fangster som i verste fall fører til sprenging av sekker og tap av fangst.

Problemet med sprenge sekker varierer nok noe fra år til år, avhengig av hvor det fiskes, når tid den fiskes på og hvor en velger å fiske. Det en har erfart er at det er størst fare for sprenging tidlig i sesongen når fisken står i tette konsentrasjoner og tråltiden er kort, men det skjer også senere i sesongen som følge av uhell eller at posen ikke tåler påkjenningen,

Havforskningsinstituttet leder et prosjekt som finansieres av FHF og Fiskeridirektoratet som har som mål å utarbeide metode for å begrense størrelsen på kolmulefangstene med hensyn til faren for sprenging av sekker og for å redusere størrelsen på siste halet før full båt slik at det ikke

dumpes overskuddfangst. På grunn av begrensede økonomiske midler til prosjektet så er fremdriften noe redusert.

Som et midlertidig tiltak planlegger Fiskeridirektoratet å innkalle næring, forskning og forvaltning til et fysisk møte i Bergen for å få diskutert problemstillingene rundt sprenging av sekker, informere om fremdriften i ovennevnte prosjekt og diskutere hva en kan gjøre for å begrense uønskede hendelser med sprenging av sekker på kort sikt.